

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 26 | KOLMAPÄEV, 1. VEEBRUAR 2012

 ajaleht.epl.ee

Vallatu Julius Caesar

lk 13

Särtsakas Julius Caesar võidab lõpuks Egiptuse ja armastuse

Foto: rahvusoper Estonia

Veel on vaja paikaloksust, ent vallatu ooperilavastus „Julius Caesar” jõuab siiski finaalis triumfinootideni.

Andres Mustoneni ja saksa lavastaja Georg Rootheringi tandem tuli Estonia teatrisse, et puhuda elu sisse Georg Friedrich Händeli barokse ooperi vallatule sisule. Pärast „Julius Caesar” esietendust sai selgeks, et hoolimata kadudest ja möödapanekutest läks nende pingutus korda.

Esimene vaatus algas vaevaliselt, kuna esinejates oli veel palju ebakindlust. Esietenduse publik sai esimest korda Estonia laval näha ja kuulda metsosopran Monika-Evelin Liivi. Tal on selja taga osalemine Londoni kuningliku ooperi noorte artistide programmis, mis andis võimaluse esineda Covent Gardeni laval nii mõnegi väarika rolliga koos maailma ooperitippude, näiteks Renée Flemingiga. Ehkki lauljataril on pigem tugev draamatiline hääl, leidus selles piisavalt paindlikkust, et baroksed

mängulisusega. Teemad on täiesti tõsised – armastus, võim ja surm –, kuid see ei sega lauljaid põimimast oma karakterisse vallatlevat koomikat, kui muusika seda võimaldab. Oma taotluste poolest on tegu väga huvitava ja teatraalse lavastusega, kus lauljatel oli võimalik esitada tegelaskuju põneval moel.

Muusikute vaimustus

Liiv tõstis ooperi suure kunsti tasemele „Al lampo dell’armiga”, vallandades vägeva armastuse väe Kleopatra vastu. Siin oli nõtkust ja mängulisust, rõõmu laulmisest ja kõik see kanaliseerus kui karakteri kirg imekauni Kleopatra vastu. Just siin oli tunda ka orkestri tuge, sest Andres Mustoneni juhatamine sütitas muusikutes vaimustuse ja energia. Händeli muusika helipildi mitmekesisuse ja kõlavärvide rikkusega olid lood keerulisemad – pillimängu üheplaaniisust õnnetus orkestril ületada vahelduva eduga. Eraldi esiletõstmist väärrib küll Ivo Sillamaa klavessiinipartii.

Esietenduse Kleopatrat laulnud Helen Lokuta vastas Julius Caesarile vääriliselt, panustades Händeli muusika särtsakale sisule. Lokuta puhul kerkis vahetevahel koguni küsimus, kas Kleopatra rolli jaoks poleks kasulikum mõnes kohas koomika ja teatraalsusega tagasi tõmmata. Samuti ei olnud meie tunnustatud metsosop-

sisule. Parast „Julius Caesari” esietendust sai selgeks, et hoolimata kadudest ja möödapanekutest läks nende pingutus korda.

Esimene vaatus algas vaevaliselt, kuna esinejates oli veel palju ebakindlust. Esietenduse publik sai esimest korda Estonia laval näha ja kuulda metsosopran Monika-Evelin Liivi. Tal on selja taga osalemine Londoni kuningliku ooperi noorte artistide programmis, mis andis võimaluse esineda Covent Gardeni laval nii mõnegi väarika rolliga koos maailma ooperitippude, näiteks Renée Flemingiga. Ehkki lauljataril on pigem tugev dramaatiline hääl, leidus selles piisavalt paindlikkust, et baroksed koloratuurid särama panna. Lisaks suutis Liiv luua väarika ja kuningliku Julius Caesari lavakuju.

Julge ja mänguline

Kuid üldiselt kippus etenduse algus olema kontsertettekande moodi, kuni Juuli Lill pani Corneliana koos Oliver Kuusiku lauldud Cornelia poja Sextusega aarias

„Cara speme, ques-tio core” kättemaksuintrii-gi püsti. Oliver Kuusiku põlvpuks-tes Sextus oli poisike-selikult hale-naljakas, ent samal ajal üllas, ning just tema karakteris peituv koomilise ja üleva segu andis publikule hea võtme lavastuse stiili mõistmiseks.

Estonia teatri „Julius Caesar” on oma tõlgenduses vallatu lavastus, mis kasutab julgelt koomikat, liites seda Händeli barokse muusika

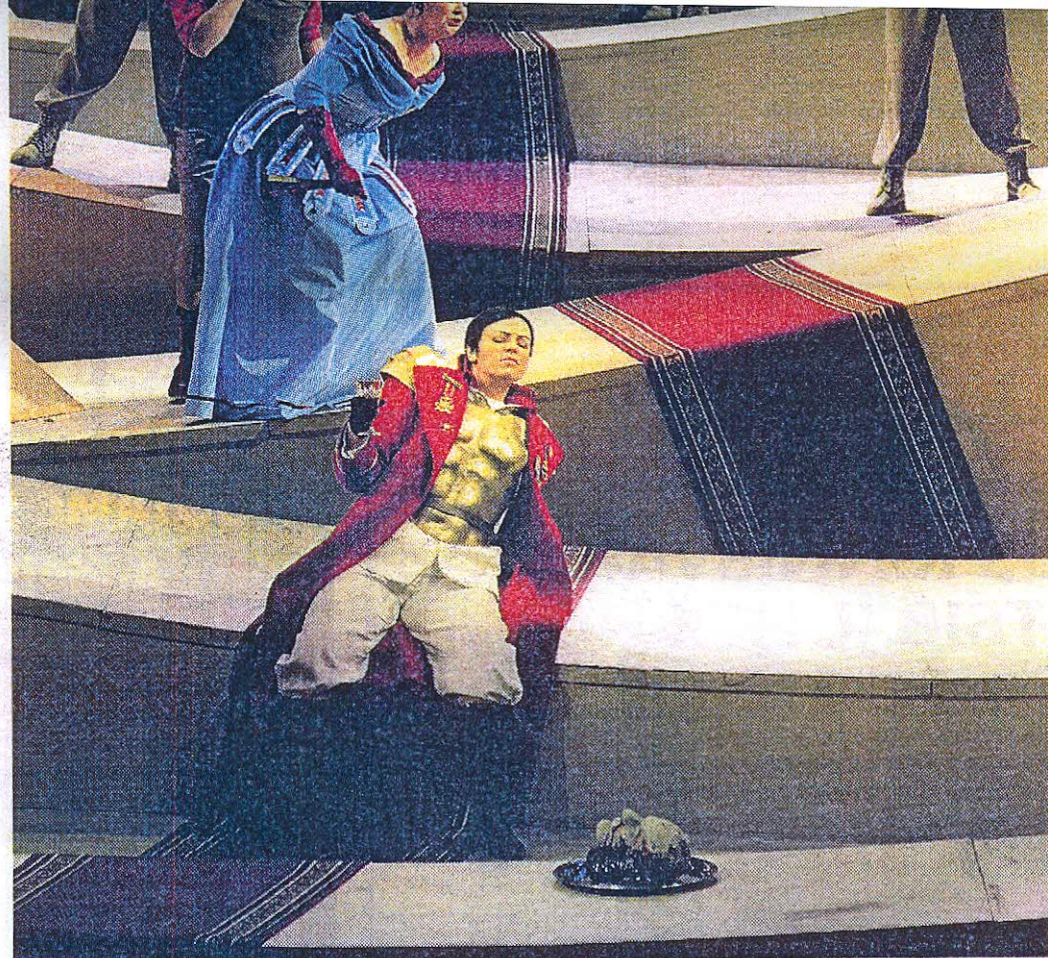
Andres Mustoneni juhatamine sütitas muusikutes vaimustuse ja energia. Händeli muusika helipildi mitmekesisuse ja kõlavärvide rikkusega olid lood keerulisemad – pillimängu üheplaanisust õnnestus orkestril ületada vahelduva eduga. Eraldi esiletõstmist väärrib küll Ivo Sillamaa klavessiinipartii.

Esietenduse Kleopatrat laulnud Helen Lokuta vastas Julius Caesarile väariliselt, panustades Händeli muusika särtsakale sisule. Lokuta puhul kerkis vahetevahel koguni küsimus, kas Kleopatra rolli jaoks poleks kasulikum mõnes kohas koomika ja teatraalsusega tagasi tõmmata. Samuti ei olnud meie tunnustatud metsosopranil soprani partii ülemine register nii vaba ja üleolekuga lauldud, nagu oleks lootnud.

Lavastuse stilistiline tasakaal ei olnud eri osatäitjatel esietendusel sugugi paigas ja paistis, et väljendusvahendite täpsust polnud veel saavutatud. Kuna osatäitjaid on lavastuses eri koosseisudes mitu ja arvatavasti moodustatakse rohkem

kui kaks komplekti soliste, siis võib koomilise ja üleva, teatralise ja sise-mise dramatismi balansu paikalok-s u t a m i n e aega võtta.

H u v i t a -vad Cornelia-sse armunud Egiptuse ülikute rollid loiid Mart Laur ja Aare Saal. Esimene laulis Kleopatra venda, salakavalat Ptolemaiost vaoshoitult ja enesekindlalt, Saal oli väepealik Achillase rollis improviseerimisaldis, mänguline. Koos moodustasid nad

Vallatu barokk ooperilaval: esiplaanil Julius Caesar (Monika-Evelin Liiv), tema selja taga Cornelia (Juuli Lill) ja Sextus (Oliver Kuusik)

„Julius Caesar”

Georg Friedrich Händel
Nicola Francesco Haymi libreto
Giacomo Francesco Bussani libreto
„Julius Caesar Egiptuses” ainetel
Muusikaline juht ja dirigent:
Andres Mustonen
Lavastaja: Georg Rootering
(Saksamaa)
Kunstnik: Lukas Noll (Saksamaa)
Esietendus rahvusoperis Estonia
27. jaanuaril 2012

mõneti vastandliku kurikaelte paari.

Lavastuse kujundus kopeeris barokseid dekoratsioone, mida külgede pealt lavale lükatakse, kuid need olid lahendatud ruumiliselt, kujutades liivaluiteid või muud tegevuse käigule vastavat. Ei puudunud ka maalitud tasapinnad, mis teadupärast saavutasid just barokiajal hiilguse. Ent tundub, et nendemade lahenduste parema läbimõtlemise korral oleks õnnestunud saavutada eri piltide vahel huvitavamaid kontraste.

Igal juhul õnnestus Estonia teatril luua „Julius Caesari” lavastusega ajalooline sild 18. sajandi esimese veerandiga, kust teos on pärit. Ajastu särts ja teatrailsus tulid tänapäevases lavastuses esile, kasutades vahendeid tolla-sest ja praegusest ooperiteatri arsenalist. Kust täpselt üks või teine nipp pärineb, polegi nii väga tähtis, peaasi et lavastus kas või lõpukski tööle hakkab, nii nagu see „Julius Caesari-ga” juhtus. Esietenduse finaali triumföödid said siiski õigustatud. ●

Andres Mustoneni juhatamine sütitas muusikutes vaimustuse ja energia.